

Μόνοι ἐν τῷ κόσμῳ

Η ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

ΑΝ ἀνατρέξωμεν στὰ παιδικὰ χρόνια τῆς ἀνθρωπότητος δὲν εὐρίσκομεν κανὲν ἴχνος τῆς ἀρρώστειας αὐτῆς. Οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ἦσαν ἀφελεῖς, ἡ καρδιά των ἦταν ἀπλῆ καὶ ἡρεμῆ, μεγάλες γραμμὲς ζωγράφιζαν τὴν ψυχὴ των. Ἡ φύσις ξεσκεπάζεται σὰν θαῦμα καὶ σὰν χαμόγελο μπροστά των. Ὅλα γι' αὐτοὺς ἦσαν ζωντανὰ καὶ παρθένα. Ἡ κρίσις δὲν εἶχεν ἀναπτυχθῆ ἀκόμα καὶ δὲν ἐδολιπτοῦσε ὅλες τὶς χαρὲς καὶ δὲν μπορούσε νὰ βρεῖ κάτω ἀπὸ τὴ λαμπρὰν ἐπιφάνειαν τὴν μηδαμινότητα καὶ τὴν ὀδύνη. Ὁ ἐσωτερικὸς ἄνθρωπος δὲν εἶχε ἐγγιχθῆ ἀκόμη ἀπὸ τὶς λεπτόλογες ψυχολογικὰς παρατηρήσεις, ἀπὸ τὴν ἀνάλυση καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιδιότημιν.

Ἡ ψυχὴ σιγὰ — σιγὰ ἀνοίγει καὶ ἐβλεπε τὸν κόσμον ἐκπληκτικὴ καὶ ἐχαμογελοῦσε. Ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ ὀροπέδια τοῦ Θιδέτ, ἐχύθηκε κάτω στὶς πεδιάδες ἡ ἀνθρωπότης, ἀφελής, πατριάρχικῆ, μὲ τὶς καλύβες στὶς ὄχθες τῶν λιμνῶν μὲ τὰ ἄντρα στοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων, μὲ τῆς προσωρινὰς σκιὰς ἐπάνω στοὺς ἄμους τῶν ἐρήμων.

Τὰ αἰσθήματά των ἦσαν ἀπλὰ καὶ μεγάλα καὶ ἄγρια. Ἡ ἀγάπη ἦταν ἀπλῆ, πρωτογενὴς — ἐνστικτικὸν ἀκόμη.

Ὅλα ἦσαν ἀφελῆ τότε. Ὁ Θεὸς κατέβαινε στὶς κορφὰς τῶν βουνῶν. Μάννα ἐπέφτεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ ἀπὸ τοὺς βράχους ἀνέβλυζαν πηγὲς. Οἱ Θεοὶ κατέβαιναν στὴν γῆ καὶ ἐμίγαν μὲ τὶς θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἄνθρωποι ἀνέβαιναν στὸν οὐρανὸ καὶ ἐμίγαν μὲ τὶς θεάς. Ὁ οὐρανὸς μὲ τὴ μαγικὴ σκὰλα τῆς ἀφελείας συγκοινωνοῦσε μὲ τὴν γῆν. Καὶ ἦσαν μάλιστα τόσο κοντὰ, ὥστε τῷ καιρῷ ἐκεῖνον ἕψωναν αἱ ἀγελάδες τὸ κεφάλαι καὶ ἐγλυφάν μὲ τὶς γλώσσας των τὸν οὐρανὸ.

Ὁ μεγάλος ἦλιος ποὺ καίει καὶ θαμπώνει καὶ τυφλώνει δὲν εἶχεν ἀνατελεῖ ἀκόμα.

Σ' ὅλο τὸ μάρμαρο καὶ σ' ὅλες τὶς σκέψεις των κάποιο φῶς χαμογελοῦ, κάποια εἰλικρίνεια ποὺ δὲν γνωρίζομεν ἐμεῖς οἱ σεμνότηφοι καὶ οἱ ὑποκριταί. Ἰδέτε τὸν Ἡρόθενωνα. Εἶνε φῶς καὶ εἰλικρίνεια. Διαβάσετε τὴ Μαχαβαράτα τῶν Ἰνδῶν. Ὁ ἐραστὴς «πίνει» ὀλννήχτα τὰ χεῖλη τῆς ἐρωμένης καὶ τ' ἀγκάλιασμα, λέγει κάποιον, εἶνε τόσο ἄγριο ὥστε «οἱ μαστοὶ τῆς γυναικὸς βυθίζονται στὸ στῆθος τοῦ ἀνδρός καὶ κάθε κενὸν τοῦ σώματός της γεμίζει καὶ τὰ ψέλλια καὶ τὰ περιδέραια σποῦν». Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀγάπη τῶν πρῶτων ἀνθρώπων. Διαβάσετε τὸ Ἄσμα τῶν Ἄσμάτων στὴν ὀμορφὴ Σουναμίτιδα. Ὁ ἔρωσ δὲν ἦτον ἀμάρτημα τότε καὶ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἶνε εἰλικρινής. Ἡ Σαπφώ — ἡ πρώτη χειραφετημένη τῆς ἱστορίας — ἐστέναζε τὴ νύχτα γιὰτὶ βρισκόταν μονάχη καὶ δὲν ἐδίσταζε νὰ τὴ λείει.

*Δέδυκε μὲν ἡ σελάνα
καὶ πλειάδες· μέσαι δὲ νύκτες·
παρὰ δ' ἔρχει ὄρα,
Ἐγὼ δὲ μόνα καθεύδω.*

Καὶ πετᾷ τὴ σαῖτα τοῦ ἀργαλειοῦ τῆς δαμασμένη ἀπὸ ἀγάπην καὶ λείει στὴ μπτέρα τῆς: *Μἄτερ, ὅττι δνάμαι κρέκη τὸν ἰσόν.*

Πόθον δάμεισα παῖδος βραδύνας δι' Ἀφροδίταν
Πόση ἀφελεία, πόση εἰλικρίνεια, πόση χαρὰ καὶ τελεία ἀντίληψις τῆς ζωῆς! Στὸν κόσμον τοῦτον βρισκονται ὅλα τ' ἀγαθὰ. Πέραν οὐδέν. Σκιαὶ καὶ εἰδῶλα καμώντων εἰς λειμῶνας ἀσφοδέλων. Ὁ Ἀχιλλεὺς εὐχαριστῶς θ' ἀντήλασσε τὴν θέσιν του, ὡς ἀρχηγοῦ τοῦ Ἄδην, μὲ τὴ θέσιν δούλου στὴν γῆ, τὸν ἐφτανε μόνο νὰ βλέπει «φῶς λαμπρὸν ἡελίοιο».

Οἱ ἀρχαῖοι ἐσυνδύαζον τελείως τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ σώματος καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ψυχῆς. Οὐδέποτε ἰσορροπία τελειότερη ἀπεκαλύφθη στὴν ἱστορία. Μετὰ τὸ γυμναστήριον ἡ

'Ακαδημία τοῦ Πλάτωνος, ὁ Σωκράτης ἀπὸ τὴν Κνωσσὸ πηγαίνει σιγὰ σιγὰ στὴν Ἴδου καὶ διδάσκει καὶ ἐμπνέεται τοὺς Νόμους.

Τὸ συμπόσιον τοῦ Πλάτωνος εἶνε ἡ μικρογραφία, μοῦ φαίνεται, τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου. Δὲν κουράζομαι ποτὲ νὰ τὸ διαβάξω. Ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Ἄριστοφάνης καὶ ὁ Φαῖδρος καὶ ἄλλοι ξαπλωμένοι στὰ δίκλινα γύρω στὸ τραπέζι. Στεφάνια ἀπὸ ρόδα κι' ἀπὸ μενεξέδες εἶχαν στὸ κεφάλι. Ὁραῖα παιδιὰ ἐκερνούσαν ἀπὸ ἓνα μέγαν ὄμορφο κρατῆρα. Καὶ συζητοῦν καὶ πίνουν κι' ἀνεβαίνουν σιγὰ σιγὰ καὶ μεγαλόπρεπα στὶς ὑψηλότερες κορφές τοῦ Ἰδανικοῦ ροδοστεφανωμένα. Ἰστέφανοι, φιλοσοφοῦν καὶ στὰ χεῖλη τοῦ Σωκράτη πέρουν τὰ λόγια τῆς Διοτίμας τὸ θεϊκώτερο ἡγερούγισμα ποῦ ἕως τῶρα ἐγνώρισεν ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. Καὶ ξάφνου ἀνοίγονται οἱ πόρτες καὶ εἰσορᾷ μέσα ὁ ὠραιότερος Ἕλληνας. Κισσὸν εἶχε στὰ μαῦρα μαλλιά του ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ ὄμορφες αὐλητρίδες τὸν ἀκολουθοῦσαν καὶ τὸν ἀγκάλιαζαν. Καὶ τὸ κραδί χύνεται ἀθρονώτερο καὶ ὁ γέρω Σωκράτης χαμογελᾷ καὶ συμμαζεύεται στὸ κρεβάτι του γιὰ νὰ κάμει θέσι τοῦ Ἀλκιβιάδου νὰ ξαπλωθῇ.

Ποτὲ δὲν κουράζομαι νὰ διαβάξω τὸ συμπόσιον τοῦ Πλάτωνος. Εἶνε γιὰ μένα, ἡ μεγάλη, ἡ ἀγία ἀποκάλυψις τοῦ κόσμου τοῦ ἑλληνικοῦ. Ὁλοὺν ἐκείνη τὴν Ἀτλαντίδα τὴν βουλαγμένη βλέπω ν' ἀνατέλλει μέσα ἀπὸ τὰ κύματα τῶν περασμένων χρόνων ὅπως-θυμᾶστε;—ἀνέβηκε μὰ μέρα μὲς' ἀπὸ τὰ κύματα τοῦ Σαρωνικοῦ μπροστὰ σ' ὄλους τοὺς Ἕλληνας ἔμορφη καὶ ὀλόγυμη ἡ ἐμνότερη καὶ ὠραιότερη τῶν ἑταίρων—ἡ Φρύνη!

Ἦταν τότε ἡ θρησκεία τοῦ Καλοῦ. Ὁ Ἀπόλλων—ὁ ὠραῖος Μουσικήτης—ἦταν ἡ προσωποποίηση τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Στὴ Σικελία ἡ πόλις Ἀγέστα ἐκτίζε ναὸ στὸν ὄμορφότερο πολίτη τῆς. Ὑπῆρχαν ἀγῶνες κάλλους. Καλλιτεία ἀνδρῶν, καλλιτεία γερόντων, καλλιτεία παιδῶν. Στὰ Μέγαρα ἐτελεῖτο ἀγὼν φιλήματος ἐφήδων, ὅπου ὡς ἀναφέρει ὁ Θεόκριτος «ὃς ἂν προσμάξῃ γλυκερώτερον χεῖλεσι χεῖλη βριθόμενος στεφάνοισιν τὴν ἐς μητέρα ἀπῆρχετο».

Τέτοιοι ἦταν ὁ κόσμος ὁ Ἑλληνικός. Ἡ μελαγχολία ἦταν ἀγνωστὴ. Τὰ μεγάλα προβλήματα δὲν εἶχαν ἀκόμα παραμορφώσει τὴν ψυχὴ ἀπὸ Πόνου. Κυττάτετε ὄλους τοὺς ναοὺς τῶν κι' ὄλα τ' ἀγάλματα κι' ὄλες τίς σκέψεις τῶν πόσο χαμογελοῦν !...

Ὡς ὄλα τὰ ὄμορφα πράματα—κι' ὁ κόσμος ὁ Ἑλληνικός ἀπέθανε γρήγορα. Μέσα στὴν ὑπεράνθρωπη κ' ἀπάνθρωπη ἀταραξία τῶν Στωϊκῶν. Μέσα στὶς ὑστερικές τάσεις καὶ τὴν ἀπόγνωσι τῶν Πεισιθανάτων καὶ τῶν Ἡγησιακῶν καὶ τῶν Ἀνικερῶν Μέσα στὴν ἀκλασσία τῶν ἐκτροχιασθέντων ὄπαδῶν τοῦ Ἐπικούρου—ἀπέθανε.

Ὁ Ἀπόλλων ὁ ὠραῖος Θεός, τὸ χαμόγελο τοῦ Ὀλύμπου ἀπέθανε. Κι' ἐπέθανε ἀπὸ τὴν Ἀνατολή, ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου—ὁ πατέρας τῆς σημερινῆς ἀρρωστίας τῆς ψυχῆς.

Μέχρι τοῦ Ἰησοῦ ὁ ἀνθρώπος ἐξετίμα τὴν ζωὴν καὶ τ' ἀγάλματα τοῦ κόσμου τούτου. Ἦθελε νὰ εἶνε ὠραῖος καὶ ὑγιής καὶ νέος καὶ πλούσιος. Ἦθελε ν' ἀπολαύσῃ τὴ ζωὴν καὶ ἦξερε νὰ τὴν ἀπολαύσῃ.

Ἐπέθανε ὁ Ἰησοῦς—ὄχρος ὄνειροπόλος ἀνεθρεμένος στοὺς θερμοὺς ἡλίους τῆς Πα-

λαιστίνης, μέσα στὴν σιγὴ καὶ τὴν ἀταραχτὴ ὄνειροπολία τῆς λίμνης τῆς Γεννησαρέτ.

Ἀνέβηκε μὰ μέρα γλυκός, γαλήνιος, ὠραῖος στὸ ὄρος καὶ ἡ ἀνθρωπότης τὸν ἀκολούθησε καὶ εἶπε γελαστός: «Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι. Μακάριοι οἱ πενθῶντες καὶ διψῶντες. Μακάριοι οἱ πενθοῦντες».

Ἀνέβηκε στὸν Παρθενῶνα ὁ Ναζωραῖος ὁ ὄχρος κι' εἰδώσε τοὺς Μεγάλους Θεοὺς. Τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμὶν καὶ τὸ χαμόγελο τῆς Ἀφροδίτης καὶ τὴν εὐθυμίαν τοῦ Διονύσου—«κι' εἶδουσε τὸ γέλοιο τὸ ἄσβεστο τῶν Θεῶν».

Κι' ἀπλώθηκαν ἀπάνω στὰ μάργα οἱ ἀγιογραφίες καὶ οἱ σταυροὶ Παναγίτες σιωπηλές μὲ κατεδασμένα μάτια, χλωμές Παναγίες ποῦ κλαῖνε, μαρτύρια ἀγίων, σάρκες ἀρρωδτημένες καὶ αἱματωμένες.

Μὰ βαρετὰ μρωδιά λιβανιοῦ ἀπλώνεται στὸν κόσμον. Καὶ μαραίνονται τὰ ρόδα καὶ θεριεύουνε τὰ ροσμάρι καὶ ἡ βᾶγια καὶ τὸ κυπαρίσσι καὶ ἡ ἰτιά.

Ἐφερε στὸν κόσμον τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴ ταπεινοφροσύνη. Ναι. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἀγ ἄτρευτο Πόνον καὶ τὴ μεγάλη Νοσταλγία καὶ τὴν αἰώνια προσήλωσι σ' ἓνα κόσμον ὠραῖον, μακάριον, ὅπου οὐκ ἐστὶ στεναγμός... ἄλλ' ἀνύπαρκτον!

Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν. Ἐλθετε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Πάτερ, ἀφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι. Ποῦ εὐρέθησαν τὰ παράξενα αὐτά, τὰ πρωτακουστά λόγια; Σὲ ποῖον κόσμον ἡρεμίας ἐστρέφοντο ἄρα γε τὰ μεγάλα αὐτά, τὰ γαλανὰ μάτια;

Ἀδιάφορον. Ἡ ἀνθρωπότης ἀκουσε κι' ἐσαγνηεῦθη.

Ἀπὸ τὴν ὄρα ἐκείνη οὔτε χαρὰ, οὔτε ἀπόλαυσις!

Τρίχινος σάκκος στὸ σαρκίον, στάχτη ἐπάνω στὰ κεφάλι καὶ γονυκλισίες καὶ σταυροκοπήματα καὶ παραδίσεις τῆς φύσης πέρα στὶς σκῆτες τῶν ἄμμων τῆς Λιδύης, μέσα στὰ μέγαλα καὶ τὰ ὑψηλά καὶ τὰ βουβά μοναστήρια.

Τὸ κάλλος ἦταν ἁμαρτία κι' ἡ χαρὰ δὲν ἦταν πλεῖα προσευχῆ. Καὶ περνοῦν μπροστὰ ἀπὸ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου ὄλες ἐκείνες ἡ σιρῆρες τῶν παρθένων μὲ τ' ἀφίλιπα, τὰ χλωμασμένα χεῖλη... Παρθένες ποῦ ἀπέθαναν χωρὶς νὰ χαροῦν τὴ μεγάλη ἀνατοχή τῆς ζωῆς, κορμιά στεῖρα καὶ λευκά—λουλούδια ποῦ μαράθηκαν κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιον τοῦ σταυροῦ....

Πόσα μεγάλα δράματα δὲν ἔχουν νὰ διηγηθοῦν οἱ χαλασμένοι τώρα τοῖχοι τῶν μεγάλων μοναστηρίων καὶ πόση ἀπορητοσύνη δὲν σκεπάζουν οἱ χορταριασμένες πλάκες τῶν σιωπηλῶν κοιμητηρίων!

Τ' ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου ἐπεριφροῦ ἦθησαν. Τὰ μάτια ἦσαν ἀνοικτὰ κι' ἐβλέπαν ἀπάνω, τὴν Ἄνω Ἰερουσαλήμ, τὴν Αἰώνιον Χίμαρα, τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ὅπου θὰ βλέπωμεν ὀλημερὶς πρόσωπον πρὸς πρόσωπον τὸν Θεό! Καὶ πεθαίνεις. Καὶ τὸ χῶμα οἰχνεταὶ ἀποπάνω σου καὶ περιμένεις. Μὲ σταυρωμένα χέρια, μ' ἓνα κέρινον σταυρὸ στὸ στόμα εἶσαι ξαπλωμένος κάτω καὶ περιμένεις. Ἡ σάλπιγγα τῆς ἀναστάσεως δὲν γροικιέται. Οἱ ἄγγελοι ἀργοῦνε νὰ φανοῦν. Καὶ περιμένεις, καὶ ἐν τῷ μεταξύ σαπίζεις κι' ἐπιστρέφεις εἰς τὴν Μητέρα γῆν καὶ μεταμορφώνεσαι τὴ μεγάλην, τὴ φρικώδη, τὴν ἀπελπιστικὴν μεταμόρφωσι τῶν ὄργανισμῶν. Καὶ χύνεσαι χωρὶς

ἐ γ ὡ λῖπασμα γύρω στὸ χῶμα κι' ἀποπάνω σου
θρεμένα ἀπὸ τὸ κορμί σου ἀκολασταίνουν τὰ
λουλούδια.

Καὶ οἱ ἄνθρωποι γίνονται ὄνειροπόλοι καὶ
εὐαίσθητοι.

Ἡ ψυχὴ ἀφαιρεῖται σὲ ἐκστάσεις μυστικο-
παθεῖς καὶ θεοσκευτικές.

Ἡ ἅγια Θηρεσία ἀγαπᾷ σαρκικῶς τὸν Χρι-
στό. Πόσοι καλοῦνται δὲν ἀγάπησαν τίς χλω-

μὲς Παναγίες μέσα στοὺς μισοφωτισμένους
κι' ἀμίλητους ναοὺς!

Ἡ εὐαίσθησία καὶ ἡ ἐκστάσις καὶ ἡ ὄνει-
ροπολία εἶνε αἰσθήματα ἀγνώστα στὸν κόσμον
τὸν ἀρχαῖον, τὸν δοδαρὸν καὶ μετροπύκνον, τὸν
γνωρίζοντα τί θέλει καὶ πῶς νὰ θέλει καὶ πῶ-
σον ἀξία ἀπροσμέτρηκε ἔχουν ἡ χαρὲς τοῦ
κόσμου τούτου.

(Ἔπεται συνέχεια)

KAPMA NIPBAMH

ΜΕ ΤΟΥΣ ΗΧΟΥΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Τῷ ἀγαπητῷ μοι Δάφνι.

οὐς ἐνθυμού-
μαι καὶ τοὺς
δύο πολὺ μι-
κροὺς ἀκόμα.
Ἔτυχαν κι'
αὐτὰ μπρὸς
τῆ φοβερὰ
καταιγίδα τῆς
δυστυχίας καὶ
τῆς κακομοι-
ρίας· μέσα
στὰ γιγάντια
καὶ δεμητικά
κύματα τῆς

κοινωνικῆς τρικυμίας κι' αὐτὰ ναυαγοὶ βρέθηκαν χωρὶς
στήριγμα καὶ προστάτη, ξένα, ξενομα, μόνα, ὄρφανὰ,
γυμνά.

Ἐκείνη ἡ μικρὰ Μαίρη μὲ τὰ κατάμαυρα καὶ ἡμιτε-
κρωμένα μάτια τῆς, τὰ γεμάτα ξέμνη καὶ πόνο, μέσα
στὰ φραῖα βλέφαρά των, ποὺ μοιάζουν μὲ σκοτεινὰ
νέφη διὰν σχίζονται γιὰ νὰ προβάλῃ ὁ ὄχρος κύκλος
τῆς σελήνης, μὲ τὰ χελιάκια τῆς τὰ κοράλλινι ποὺ παν-
τοεινὰ ἐφαίνοντο σὲν νῦσταξαν αἶμα. Τὰ ἐλεφάντινα
καὶ διαμαντοκολλημένα δόντια τῆς, τὰ ξέπλεκα καὶ
μαύρα ὡς ἔβεννος μαλλιά τῆς, τὰ σχηματίζοντα ἐν ὑπερ-
φυσικὸν καὶ μάγον πλάσιον τῆς παλλεύκου καλλονῆς τῆς.
Ἦτο μικρὸ ἀκόμα διὰν τὴν ἐγνώρισα, τὸ δυστυχισμένο
ἀποπαίδι τῆς τύχης.

Ἔπαιζεν ἀπὸ καφφενεῖον εἰς καφφενεῖον μὲ τὸν Τά-
κην τῆς, ὡς τὸ ἀγγελουδί ἐκείνο τὸ ξεπεταριστό, τὸ ἀνοι-
χιτόκαρδο, τὸ ἐροναίρικο παιδί, τὸ γεμάτο ζῶη καὶ σο-
βαρότητα σὲν νᾶννοιωθεὶ τὸ μέγεθος τοῦ προσορισμοῦ του
σὲν νᾶννοιωθεὶ πῶς ὁ προσορισμὸς του ἦτο νὰ γίνῃ προ-
στάτης τῆς ἀδελφῆς, ποὺ δὲν τοῦ ἔδωκεν ἡ μάνα του
ἀλλ' ἡ μοῖρα, καὶ ἦτο πάντοτε κατηφῆς καὶ σύννονος
μὲ τὸ μικρὸ χαμόγελο τῆς δυστυχίας εἰς τὰ χεῖλη καὶ
μὲ τὸ θάρος τοῦ μάρτυρος στὴ μικρὰ του καρδουλά.

Ἔτσι τὸ θέλησεν ἡ μάθη καὶ ἀπονη τύχη γιὰ τὰ
δόλια ἐκεῖνα πλάσματα τοῦ δημιουργοῦ ποὺ ἐπιμερε σὲ
κόσμον τοῦτο γιὰ νὰ παρουσιάξουν κάποτε στοὺς ἄλλους,
τὴν περὶ τελεία εἰκόνα τῆς δυστυχίας ἀδελφωμένη μὲ τὴ
καρτερίαν.

Πάντοτε μαζί, ποτε τοὺς δὲν ἐχωρίζοντο! Ἀπὸ μι-
κρὰ ὄρφανημένα τὰ περιεμάζευσεν πτωχὸς γέρον μουςι-
κός, ἀπὸ τὸν δρόμον σχεδόν, ποὺ τὰ ἄκουσε νὰ τρα-
γουδοῦν μὴ μέρῳ ἀνοιξιάνικη κάτω ἀπὸ ἓνα πεύκο.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ τραγοῦδι εὖρε μουσικὴ ἁρμονία τε-
λεία, ἓνα τόνο τῆς τρελλῆς χαρῆς μεμνημένης μὲ τὴ λέξη
τῆς καταφρόνιας καὶ τῆς ὀρφάνιας. Ἔτρεξε τὴ παρε-
κάλεισε τὰ χεῖρα μ' ἓνα πατρικὸ πόνο διὰν ξμαθε-
σι καὶ τὰ δύο ἦσαν ὄρφανὰ καὶ τὸ πῆρε μαζί του, γιὰ
νὰ τ' ἀναθρέψῃ νὰ τὴν κάμῃ μουσικοῦς, ν' ἀκούῃ κάποτε

στὰ γηραιὰ του μουσικὴ νὰ τὸν μεταρσοῖ καὶ νὰ τὸν
μαγεύῃ.

Καὶ τὰ δύο ἀγαποῦσαν τὴ θεῖαν τέχνη καὶ εὐθύς ἐί-
σθηλον στὰ μυστήριά τῆς. Δὲν ἦσαν ἀδέλφια δημογάλα-
κτα· οὐκ! ἡ δυστυχία καὶ ἡ φτώχεια τὰ εἶχεν υἰοθετή-
ση. Ἡ μοῖρα τὰ ἔκαμε νὰ σφιγκτοῦν καὶ νὰ συνασπισ-
θοῦν σὲν πραγματικὰ ἀδέλφια κατὰ τῆς φοβερῆς καὶ
μαυρῶδους πνοῆς τῆς γδένιας καὶ τῆς πείνας.

Ἦλθε καιρὸς ποὺ ἄρχισαν νὰ παίζον στὰ διάφορα
καφφενεῖα μὲ τὸν τυφλὸν πλὴον διδάσκαλό των. Δὲν
πέρασαν ὅμως πολλὸς καιρὸς καὶ ὁ χάρος ὁ ἀδυσώπητος
ξεχώρισε τὴν τριάδα ἐκείνη· ὁ γέρον ἀπέθανε! Καὶ ἔτσι
χωρὶς παρηγοριά ὁ ἓνας μὲ τὸ βιολὶ καὶ ὁ ἄλλος μὲ τὴν
κινάρα ἔμειναν μόνοι καταμόναχοι.

Μεγάλωσαν συνήθισαν στὴ φτώχεια. Κάτ'ε βράδυ ἤρ-
χοντο στὸ ξενοδοχεῖο κι' ἐκεῖ ἔπαυσε τὰς ἡσυχίας τοῦ
πλοῦτου κι' αὐτὰ μὴ πλάγια γραμμὴ μέσα στὰς παρα-
λήλους τῆς εὐτυχίας τῶν ἄλλων, κι' αὐτὸ ὅμως μὴ πα-
ράλληλος μέσα στὰς πλάγιας τῶν ἄλλων πρὸς τὴν θεῖαν
ἐκείνην τέχνην, τὴν μουσικὴν.

Οἱ ἁρμονικοὶ καὶ γλυκοὶ ἦχοι τῶν ὄργάνων των μὲ-
καναν ν' ἀφήνω τὸ φαγητό καὶ ν' ἀκούω. Ἄν ποτε
συνέβαινε νὰ μὴν εἶθον, δὲν ξέστρω κι' ἐγὼ σὲν τί
νᾶννοιωθα μέσα στὴ καρδιά μου, σὲν νὰ μοῦ ἔλειπε
κάτι τι γιὰ νὰ χοριάσω. Ἀτὴν τὴν ἁρμονίαν τὴν ἔθεω-
ροῦσα περὶ ἀναπόσπαστην ἀπὸ τὴ σωματικὴ μου τροφή
ἦθελα καὶ τὴν ψυχικὴν.

Ἔτσι πέρασαν μῆνες· μὴ βραδιά, βραδιὴ ἀνοιξιάνικη
καὶ θεοσολοισμένη, ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ μόνον ὁ οὐρανὸς
τῆς Ἀτικῆς γνωρίζε νὰ μᾶς παρουσιάξῃ, τὰ εἶδα νὰ
ἐρχονται μὲ τὰ ὄργανα ἀπὸ μάλης. Τὰ περιεμένα πρὸ
πολλῆς ὥρας, γιὰ ἐκείνη τὴ βραδιὰ πόνοσ βαθεῖς μέσα
στὴν καρδιά μου ἦτο. Περιεμένα παρηγοριά ἀπὸ τὴ θεῖαν
τέχνην, ἀπὸ τὸν γλυκὸν καὶ ἀγγελικὸν ἦχον, ποὺ σοῦ δί-
δει νὰ ἐγνώσης ὅλα τὰ ἐρηλὰ καὶ αἰθέρια, ὅλη τὴ
κρυφὴ πλάσι τοῦ δημιουργοῦ, ποὺ σοῦ μεταφέρει τὸ
πνεῦμα ἐκεῖ ψηλὰ ποὺ μόνον ἡ φαντασία ποιητοῦ καὶ ἡ
ψυχὴ μουσικοῦ δύναται νὰ φθάσῃ.

Ἀρχισαν νὰ παίζον κάποιον ἀγαπημένο τους σοννέτο.
Δὲν εἶχε τελειώσει ἡ πρώτη πα τ ο ὅ τ α καὶ μὴ ἀνατρι-
χλα, ἓνα ἄγος διέδρομε τὸ σφῆμα μου. Μέσα σ' ἓνα
ἦχο ποὺ μὲκαμε νὰ ἐνθυμηθῶ κάποιον νυχτερινὸ μόνε-
μοῦδισμα, ποὺ ἄκουσα μὴ σεληνοφώτιστη βραδειὰ νὰ
κάνῃ μέσα στὸ πικρὸ δάσος ἓνα μικρὸ ποταμάκι, διέ-
κρινε κατὰ τι τὸ ἰδιαιτέρον ἀπὸ τὰς ἄλλαις βραδυαῖς·
κάτι τι τὸ θεῖον, τὸ οὐράνιον ὑπῆρχεν εἰς τὸν πρῶτον
ἐκείνου ἦχον.

Παρετήρησα τὸν Τάκην πρῶτον καὶ ἔπειτα τὴν Μαίρη.
Ὁ ἓνας μὲ κλειστὰ τὰ μάτια καὶ μὲ κλιμένο τὸ κεφάλι
πάνω στὸ βιολὶ ἐφαίνετο σὲν νὰ μὴ ἦτο στὸν κόσμον τοῦ-
τον, ἀλλὰ σὲ κάποιον μυστηριώδη, καὶ ποὺ οἱ ἄγγελοι
χεροπαστοὶ χορεύουν, ἐκεῖ ποὺ ἡ χαρὰ παντοεινὸν βα-